

بررسی و مقایسه تغییرات بزرگی موج الکترومیوگرافی و میانگین طیف فرکانسی عضله چهارسر ران بعد از ۸ هفته تمرینات درونگرا و برونگرا

تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۰۵/۰۱ - تاریخ پذیرش: ۱۴۰۱/۰۶/۲۲

خلاصه

مقدمه: هدف از این مطالعه بررسی تاثیر دو نوع برنامه تمرینی مقاومتی درونگرا و برونگرا بر روی سازگاری های عصبی عضلانی (بزرگی موج الکترومیوگرافی و میانگین طیف فرکانسی) عضله چهار سر ران بود.

روش کار: بدین منظور ۲۴ آزمودنی شامل پسران غیر ورزشکار در محدوده سنی ۱۹ تا ۲۷ سال در شهر بجنورد به صورت تصادفی در دو گروه درونگرا (۱۲ نفر) و برونگرا (۱۲ نفر) قرار گرفتند. گروه تمرینی برون گرا عمل فلکشن زانو با یک پا را با $1RM \times 15\%$ تا سرحد خستگی و گروه درونگرا عمل اکشن زانو را با یک پا با $1RM \times 75\%$ تا سرحد خستگی به مدت ۸ هفته انجام دادند. سیگنال سطحی الکترومیوگرافی قبل و بعد از هشت هفته تمرین برای هر دو گروه اندازه گیری و ثبت شد. از آنالیز واریانس چند طرفه (M-ANOVA) برای بررسی تغییرات متغیرهای EMG قبل و بعد از جلسات تمرینی، عضله و گروه تمرینی به عنوان متغیرهای وابسته استفاده شد.

نتایج: آنالیز واریانس چند طرفه نشان داد که میزان افزایش میانگین طیف فرکانسی در عضله چهار سر ران بعد از ۸ هفته تمرین برونگرا بطور معناداری بیشتر از درونگرا است. همچنین این تغییرات در میزان افزایش بزرگی موج الکترومیوگرافی در عضله چهار سر ران بعد از ۸ هفته تمرین برونگرا بطور معناداری بیشتر از درونگرا است.

نتیجه گیری: به طور کلی گروه تمرینی برونگرا افزایش بیشتری در شاخص های الکترومیوگرافی در مقایسه با گروه تمرینی درونگرا نشان دادند که این احتمالاً مربوط به بکارگیری سازوکارهای دستگاه عصبی مرکزی به انقباضات برون گرا هست.

واژگان کلیدی: تمرین برون گرا، تمرین درونگرا، سازگاری عصبی و عضلانی، الکترومیوگرافی

پی نوشت: این مطالعه فاقد تضاد منافع می باشد.

فاطمه عزیزی قوچان^۱

نصرت الله هدایت پور^{۲*}

صادق چراغ بیرجندی^۳

زهرا ایزانلو^۴

^۱ دانشجوی دکتری، گروه تربیت بدنی و علوم ورزشی، واحد

بجنورد، دانشگاه آزاد اسلامی، بجنورد، ایران

^۲ دانشیار، گروه تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه بجنورد،

بجنورد، ایران، استاد مدعو، گروه علوم ورزشی، فیزیولوژی،

واحد بجنورد

^۳ استادیار، گروه تربیت بدنی و علوم ورزشی، واحد بجنورد،

دانشگاه آزاد اسلامی، بجنورد، ایران.

^۴ استادیار، گروه تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه بجنورد،

بجنورد، ایران، استاد مدعو، گروه تربیت بدنی و علوم ورزشی،

واحد بجنورد

Email: n.hedayatpour@ub.ac.ir

مقدمه

قدرت عضلانی حداکثر نیرویی است که گروهی از عضلات می‌توانند بر یک مقاومت اعمال کنند. به عبارت دیگر آمادگی عضلات برای وارد کردن حداکثر فشار به یک مقاومت یا مانع ثابت و یا متحرک فقط برای یک مرتبه. همچنین به عنوان یکی از اصلی‌ترین قابلیت‌های جسمانی تعریف شده است که از طریق مکانیسم‌های سیستم عصبی - عضلانی، امکان غلبه بر مقاومت را فراهم می‌کند (۱). تمرینات قدرتی باعث سازگاری‌های عصبی - عضلانی می‌شوند که به نوبه‌ی خود افزایش خاصیت انقباضی عضله را به همراه دارد و در نتیجه میزان تولید نیرو را توسط عضله بهبود می‌بخشد؛ که این منجر به افزایش میزان توسعه در ۱۰۰ میلی‌ثانیه آغازین انقباض عضلانی می‌شود و این مورد نقش مهمی را در انجام موفقیت‌آمیز حرکات توانی و انفجاری بازی می‌کند (۲). مطالعه در یافته‌ها و نتایج پیشین حاکی از آن است که تمرینات قدرتی در افزایش قدرت عضلانی تأثیر دارد و علت این افزایش ناشی از سازگاری عصبی - عضلانی نسبت به تمرین می‌باشد؛ اما شکل و نوع تمرین نقش پراهمیتی را در فرآیند سازگاری‌های عصبی - عضلانی ایفا می‌کند. به عنوان مثال تفاوت عمده‌ای بین انقباضات برون‌گرا از نظر درجه و پیچیدگی الگوی حرکتی با دو نوع درون‌گرا و ایستا وجود دارد و این تولید سازگاری عصبی عضلانی متفاوتی را ممکن می‌شود (۳).

سازگاری عصبی - عضلانی نسبت به تمرین مقاومتی، بستگی به نوع انقباض عضله دارد و میزان توسعه نیروی بعد از تمرین بستگی به این دارد که آیا انقباض عضلانی از نوع ایزومتریک، درون‌گرا و یا برون‌گرا بوده است (۴). برای مثال مطالعات متعددی گزارش کرده‌اند که سیستم عصبی مرکزی برای کنترل انقباض برون‌گرا از استراتژی عصبی متفاوتی در مقایسه با دو نوع انقباض دیگر یعنی ایزومتریک و درون‌گرا استفاده می‌کند. بر طبق این گزارشات برخلاف انقباض

درون‌گرا و ایزومتریک، انقباض برون‌گرا از اصل اندازه پیروی نمی‌کند و در آن ترجیحاً واحدهای حرکتی بزرگ‌تر درگیر می‌شوند (۵). با توجه به این تفاوت بی‌نظیر انقباض برون‌گرا در به‌کارگیری واحدهای حرکتی در مقایسه با انقباض درون‌گرا انتظار می‌رود که سازگاری‌های عصبی - عضلانی نیز به برنامه‌های تمرینی برون‌گرا متفاوت از برنامه‌های درون‌گرا باشد (۶). با توجه یافته‌های تحقیقی گذشته در مورد ویژگی بی‌نظیر انقباضات برون‌گرا در به‌کارگیری ترجیحی واحدهای حرکتی تند انقباض بزرگ (۵)، این انتظار وجود دارد که تمرینات مقاومتی با استفاده از انقباضات برون‌گرا به‌طور مؤثری واحدهای حرکتی تند انقباض را تحریک کرده و آستانه به‌کارگیری آن‌ها را کاهش داده و یا تسهیل نماید. آنچه از منظر مکانیکی شناخته می‌شود این است که تمرینات مقاومتی شامل اعمال عضلانی درون‌گرا و برون‌گرا است که برای اقدامات غیرعادی در فعالیت‌های روزانه ضروری است، مانند پایین آمدن از پله، چمباتمه زدن یا نشستن روی صندلی. نتایج مطالعه وینست و همکاران (۲۰۲۰) نشان داد که نوع تمرین عضلانی (برون‌گرا در مقابل درون‌گرا) مزایای متفاوتی را برای زانو فراهم می‌کند (۷).

الکترومیوگرافی معمولاً برای تعیین فعالیت الکتریکی عضله در طول انقباض استفاده می‌شود (۸). استفاده از الکترومیوگرافی برای مطالعه عملکرد عضلات (فعالیت الکتریکی عضلات) به‌طور وسیعی از سال ۱۹۹۴ شروع شده است (۹). با استفاده از الکترومیوگرافی می‌توان تغییرات ایجادشده در فعالیت‌های عصبی - عضلانی که در نتیجه‌ی تمرین ایجاد می‌شود را ثبت و اندازه‌گیری کرد. علاوه بر میزان توسعه نیرو و قدرت عضلانی را می‌توان توسط سیستم دینامومتر ثبت و اندازه‌گیری کرد بنابراین ترکیب این دو سیستم (الکترومیوگرافی و دینامومتر) می‌تواند اطلاعات جامعی را درباره‌ی تغییرات عملکرد عضلات یعنی میزان

2 - electromyography

1 - Vincent et al

توسعه فعالیت عضلانی و نیروی عضلانی فراهم نماید (۱۰). آدامس و همکاران در سال (۱۹۹۲) در پژوهشی دریافتند بزرگی موج الکترومیوگرافی بعد از یک دوره تمرینات قدرتی برای گروه درون گرانسبت به گروه برون گرا بزرگتر است یا پاتوین (۱۹۹۷) در تحقیقی گزارش کرد حداکثر انقباض غیرارادی طی تمرینات قدرتی برای گروه درون گرا ۱۰ درصد بیشتر از گروه برون گرا می باشد در حالی که میانگین توان فرکانس برای هر دو گروه تمرینی مشابه بود. لذا ما در این تحقیق با اجرای دو پروتکل تمرینی متفاوت به صورت درون گرا و برون گرا و بر اساس پیچیدگی نوع تمرین و دخالت متفاوت سیستم عصبی در هر دو نوع تمرین سعی در بررسی تفاوت احتمال در میزان افزایش قدرت و میزان توسعه نیرو به هنگام استفاده از انقباضات عضلانی مختلف و به موازات آن تشخیص بهترین نوع تمرین برای ایجاد حداکثر سازگاری عصبی عضلانی در ورزشکاران مراکز توان بخشی و افراد عادی داریم (۱۱).

اکبری و همکاران (۱۴۰۰) در مطالعه‌ای نشان دادند که MVC اکستنشن زانو بعد از هشت هفته تمرینات مقاومتی درون گرا و مقاومتی برون گرا به طور معناداری افزایش یافته است، همچنین میزان افزایش در فرکانس توان میانه و سرعت هدایت پتانسیل عمل تارهای عضلانی بعد از هشت هفته تمرینات مقاومتی برون گرا به طور معناداری بزرگتر از میزان افزایش آن بعد از تمرینات مقاومتی درون گرا بود (۱۲). در تحقیقی دیگر افشار نژاد و همکاران (۱۳۹۷) نشان دادند که افزایش معنی داری در حداکثر انقباض ارادی و زمان واماندگی در طول تمرین ایزومتریک زیر بیشینه در عضو تمرین کرده و قرینه بود. تفاوت معنی داری بین دو گروه در مقادیر RMS و MPF عضله دوسر بازویی عضو تمرین کرده و بدون تمرین وجود داشت که در مورد عضله بازویی قدامی و سه سر بازویی در عضو تمرین نکرده وجود نداشت. همچنین بعد از تمرین مقاومتی تفاوت معنی داری در نسبت IEMG عضلات در گیر بین بلوک های انقباض زیر بیشینه هم

در عضو تمرین کرده و هم قرینه وجود دارد که تمایل به تناوب را در فعالیت عضلات سینرژیک نشان می دهد (۱۳). ضیغم جهانی و همکاران (۲۰۲۱) در تحقیقی نشان دادند که درصد افزایش در حداکثر انقباض ایزومتریک ارادی عضله چهار سر ران عضله بعد از اکستریک به طور معنی داری بیشتر از بعد از تمرین کانستریک بود. علاوه بر این، تمرین اکستریک منجر به افزایش بیشتر RMS EMG برای عضلات چهار سر ران شد (۱۴). واتاناب و همکاران^۱ (۲۰۲۰) نشان داده اند که فعالیت الکترومیوگرافی در شدت بالاتر طی انقباض برون گرا به طور معنی داری بیشتر از انقباض درون گرا در شدت زیر بیشینه می باشد. البته برای ارزیابی هر چه بهتر موضوع، نیاز به تحقیقات بیشتر و بهره گیری از روش های اندازه گیری دیگری مانند اولتراسوند می باشد. نتایج تحقیق آن ها نشان داد که فعالیت الکترومیوگرافی عضله پهن داخلی نسبت به پهن خارجی طی انقباض زیر بیشینه درون گرا، بیشتر است که با توجه به اهمیت تقویت عضله پهن داخلی در بهبود عملکرد زانو، به نظر می رسد امکان تقویت انتخابی عضله پهن داخلی در این نوع انقباض وجود دارد. همچنین از آنجا که میزان فعالیت الکترومیوگرافی عضله پهن داخلی و پهن خارجی با افزایش شدت انقباض در نوع برون گرا نسبت به انقباض درون گرا افزایش یافته است، بیانگر این موضوع است که احتمالاً تمرینات مقاومتی فزاینده با استفاده از انقباض برون گرا، مؤثرتر از انقباض درون گرا برای ایجاد پاسخ های عصبی عضلانی هستند (۱۵). عابدی و هدایت پور (۲۰۲۰) در پژوهشی نشان دادند که سازگاری عصبی عضلانی ناشی از تمرین مقاومتی به نوع انقباضات عضلانی بستگی دارد. سازگاری عصبی عضلانی ناشی از تمرینات ورزشی هستند که اصولاً با افزایش قابل توجهی در نیروی عضلانی همراه هستند. سازگاری عصبی عضلانی ممکن است در سطح قشر حرکتی، نخاع و یا اتصال عصبی عضلانی رخ دهند. به عنوان مثال، در مرحله اولیه تمرین قدرتی افزایش فعالیت عضله که توسط الکترومیوگرافی (EMG) ثبت شده است،

¹ - Watanabe et al

شدند. بدین منظور اطلاعیه ای در سطح دانشگاه با بیان اهداف پژوهش توزیع شد و بعد از تکمیل پرسشنامه اطلاعات پزشکی، فعالیت بدنی و فرم رضایتنامه، ۲۴ پسر واجد شرایط و داوطلب شرکت در پژوهش انتخاب شدند و به صورت تصادفی در ۲ گروه درونگرا (۱۲) و برونگرا (۱۲) نفری قرار گرفتند.

بعد از اینکه شرکت کنندگان انتخاب شدند، در حدود یک هفته آشناسازی با روش آزمون ها و روش اجرای تمرینات انجام شد. تمامی شرکت کنندگان فرم رضایتنامه شرکت و همکاری در تحقیق و پرسشنامه آمادگی برای شروع فعالیت بدنی را تکمیل کردند. آزمون ها در حدود ۵ جلسه شامل اندازه گیری های آنروپومتریک، اندازه گیری های متغیرهای عصبی-عضلانی، آزمون توان انفجاری و آزمون قدرت عضلانی پایین تنه انجام شد. سپس، شرکت کنندگان بر اساس تقسیم بندی ذکر شده در قسمت قبلی و به طور مساوی به دو گروه تقسیم شدند تا بین گروه ها تفاوت معنی داری از لحاظ میزان فعالیت و آمادگی جسمانی وجود نداشته باشد. در حدود ۲۴ ساعت بعد از آخرین جلسه آزمون گیری، پروتکل تمرینی به مدت ۸ هفته و هر هفته ۳ جلسه در سالن بدنسازی انجام شد. هر دو گروه پروتکل های تمرینی خود را زیر نظر مربی بطور دقیق اجرا کردند. در هر جلسه، ۱۰ دقیقه گرم کردن و سرد کردن اصولی انجام شد. در پایان ۲۴ جلسه تمرین، تمام آزمون های اخذ شده در پیش آزمون، ۴۸ ساعت بعد از آخرین جلسه تمرینی در طی سه روز از آزمودنی ها گرفته شد. بدین ترتیب که در صبح آزمون های EMG، شامل میانگین فرکانس توان، مقادیر سیگنال های EMG عضله چهارسراز طریق دستگاه EMG گرفته شد. در بعد از ظهر همان روز آزمون قدرت عضلانی بیشینه پایین تنه و آزمون توان انفجاری از طریق پرش سارجنت گرفته شد.

برای تعیین حداکثر تکرار بیشینه (1-RM)، آزمودنی ها پس از گرم کردن سعی میکنند وزنه ای را بلند کند که نزدیک به ۹۵ درصد 1-RM مورد انتظار باشد: اگر آزمودنی ها حس کنند بار پیشین به یک تکرار بیشینه ی واقعی نزدیک بوده، ۵ کیلوگرم به آن اضافه می کنیم و اگر خیلی کمتر از حد

مشاهده شد که البته در غیاب تغییرات توده عضلانی (هایپرتروفی) و یا تغییرات در ویژگی های غشاء در داخل اسکلتی ماهیچه مرتبط با قدرت عضلانی افزایش قابل توجهی مشاهده گردید (۴).

بهینه سازی برنامه تمرینی همواره یکی از بزرگترین چالش های مربیان و دست اندرکاران ورزشی برای رسیدن به بهترین نتیجه ممکن بوده است. اجرای موفقیت آمیز بسیاری از ورزش ها مستلزم حرکات انفجاری و توانی است. واحدهای حرکتی تند انقباض سرعت هدایت پتانسیل عمل بالاتری دارند و برای فعالیت های انفجاری مناسب هستند (۵). به همین خاطر مربیان و دست اندرکاران ورزشی همواره به دنبال راهی برای تحریک انتخابی واحدهای حرکتی تند انقباض بوده اند. با این وجود واحدهای حرکتی تند انقباض دارای آستانه به کارگیری بالاتری نسبت به واحدهای حرکتی کند انقباض کوچک بوده و تحریک این نوع از واحدهای حرکتی به آسانی امکان پذیر نیست. با توجه به یافته های تحقیقی گذشته در مورد ویژگی بی نظیر انقباضات برونگرا در به کارگیری ترجیحی واحدهای حرکتی تند انقباض این امکان وجود دارد که برنامه های تمرینی مقاومتی طولانی مدت با استفاده از انقباضات برونگرا بتواند آستانه تحریک و یا به کارگیری این واحدهای حرکتی را تسهیل نماید؛ بنابراین هدف از مطالعه حاضر بررسی و مقایسه تأثیر ۸ هفته برنامه تمرینی مقاومتی برونگرا و درونگرا بر روی تغییرات بزرگی موج الکترومیوگرافی و میانگین طیف فرکانسی عضله چهارسر ران است. نتایج این تحقیق می تواند اطلاعات ارزشمندی را در خصوص بهینه سازی برنامه های تمرینی برای ورزش های که مستلزم حرکات توانی و انفجاری هستند در اختیار مربیان و دست اندرکاران ورزشی قرار می دهد.

روش کار

تحقیق حاضر از نوع نیمه تجربی بود. جامعه آماری شامل پسران غیر ورزشکار در محدوده سنی ۱۹ تا ۲۷ سال در شهر بجنورد بودند که ۲۴ پسر سالم غیر ورزشکار که در یک سال گذشته تمرین مقاومتی نداشتند و علاقمند به شرکت در این پژوهش بودند به صورت نمونه گیری در دسترس انتخاب

فرکانس توان، هم انقباضی واحدهای حرکتی و آمپلی (EMG) با دستگاه ذکر شده به ترتیب زیر بود:

الکترودهای خطی ۸ کانال در جهت آرایش تارهای عضلانی بر روی عضلات پهن داخلی، خارجی یا قرارداد. سیگنال های الکترومیوگرافی از قسمت تحتانی عضله پهن خارجی ثبت گردیدند. دو الکتروود در فاصله ۱۵ درصدی بین لبه خارجی کشککی و ستیع خواصره روی عضله قرار گرفت و سپس الکتروودها از طریق کابل های مخصوصی به سیستم آمپلی فایر دستگاه الکترومیوگرافی متصل گردیدند. برای کاهش مقاومت الکتریکی در محل اتصال لیدها، ابتدا موهای زائد پوست از بین برده شد و سپس پوست توسط کاغذ سمباده ریز با یک فشار نرم و کنترل شده ساییده و با استفاده از یک پنبه آغشته به الکل تمیز شد.

واقعی یک تکرار بیشینه باشد، بیش از یک تکرار در نوبت های بعدی نباشد، مقدار وزنه به عنوان 1-RM ثبت می شود. تست 1-RM به صورت هفته در میان از همه آزمودنی ها انجام می شد تا در صورت ایجاد سازگاری و بر اساس اصل اضافه بار، میزان اضافه بار جدید بر اساس میزان سازگاری به دست آمده در طول هفته تنظیم گردد. (در تعیین 1-RM برای هر دو گروه درونگرا و برونگرا از حرکت اکستنشن استفاده شد با تفاوت در سرعت بالا بردن و پایین آوردن مقاومت).

روش اندازه گیری متغیرهای عصبی-عضلانی

برای اندازه گیری متغیرهای عصبی-عضلانی از دستگاه الکترومیوگرافی ۶۴ کاناله ساخت شرکت بیو الکترونیکال ایتالیا، استفاده شد. ابزار اندازه گیری این دستگاه، الکترودهای ثبت کننده سیگنال (الکترودهای خطی ۸ کاناله ارهای سطحی) بودند. اندازه گیری متغیرهای عصبی-عضلانی (میانگین



شکل ۱- دستگاه الکترومیوگرافی

تعداد تکرارها	۱۲-۸	۱۲-۸	۱۲-۸	۱۲-۸	۱۲-۸	۱۲-۸	۱۲-۸	۱۲-۸
استراحت بین ست‌ها (دقیقه)	۳-۲	۳-۲	۳-۲	۳-۲	۳-۲	۳-۲	۳-۲	۳-۲
سرعت اجرا	انفجاری	انفجاری	انفجاری	انفجاری	انفجاری	انفجاری	انفجاری	انفجاری
تعداد جلسات در هفته	۳	۳	۳	۳	۳	۳	۳	۳

جدول ۲- گروه تمرینات برون‌گرا (فلکشن زانو)

هفته	اول	دوم	سوم	چهارم	پنجم	ششم	هفتم	هشتم
بارها (IRM%)	۸۰	۸۰	۸۰	۸۰	۸۰	۸۰	۸۰	۸۰
تعداد ست‌ها	۳	۳	۳	۳	۳	۳	۳	۳
تعداد تکرارها	۱۲-۸	۱۲-۸	۱۲-۸	۱۲-۸	۱۲-۸	۱۲-۸	۱۲-۸	۱۲-۸
استراحت بین ست‌ها (دقیقه)	۳-۲	۳-۲	۳-۲	۳-۲	۳-۲	۳-۲	۳-۲	۳-۲
سرعت اجرا	کنترل شده	کنترل شده	کنترل شده	کنترل شده	کنترل شده	کنترل شده	کنترل شده	کنترل شده
تعداد جلسات در هفته	۳	۳	۳	۳	۳	۳	۳	۳

اکستنشن زانو استفاده شد. به عبارتی، از نسبت میانگین فعالیت عضله پهن خارجی به عضله پهن داخلی، برای ارزیابی میزان هم فعال سازی این دو عضله استفاده گردید. به طوری که مقادیر سیگنال های استخراج شده از میانگین فعالیت عضله پهن خارجی و پهن داخلی در پیش آزمون گرفته شد. سپس مقادیر سیگنال های استخراج شده از میانگین فعالیت عضله پهن خارجی و پهن داخلی در پس آزمون نیز به دست آمد. در ادامه با تقسیم تفاوت میانگین فعالیت عضله پهن خارجی در دو مرحله پیش آزمون و پس آزمون بر تفاوت میانگین فعالیت عضله پهن داخلی در دو مرحله پیش آزمون و پس آزمون، نسبت هم فعال سازی این دو عضله محاسبه گردید (۱۳).

نتایج

شاخص های قد، وزن، سن و نمایه توده بدن آزمودنی ها، به صورت میانگین \pm انحراف معیار در جدول ۳ ارائه شده است.

تجزیه و تحلیل سیگنالهای الکترومیوگرافی سطحی

عمل پردازش سیگنال های EMG با استفاده از نرم افزار Matlab انجام شد؛ بدین صورت که در ابتدا دامنه موج EMG، با استفاده از مقادیر مطلق میانگین سیگنال های اصلاح شده در بازه های زمانی ۱ ثانیه ای (window second time) 1- محاسبه شد. به همین ترتیب میانگین فرکانس توان نیز در بازه های زمانی ۱ ثانیه ای از سیگنال های سطح پوستی استخراج گردید. جهت محاسبه بزرگی موج EMG و میانگین فرکانس توان در طول حداکثر انقباض عضلانی عضله چهار سر ران، مدت زمان انقباض به تناوب های زمانی ۱۰٪ تقسیم گردید. سپس بزرگی موج الکترومیوگرافی و میانگین فرکانس توان محاسبه شده در بازه های زمانی ۱ ثانیه ای برای هر ۱۰٪ مدت زمان انقباض میانگین، گرفته شد. از مقادیر مطلق میانگین سیگنال های اصلاح شده در بازه های زمانی ۱ ثانیه ای برای تعیین میزان هم فعالیتی (هم فعال سازی) عضله پهن خارجی به پهن داخلی در طی حرکت

جدول ۳- ویژگی های آزمودنی ها

گروه ها	سن (سال)	قد (سانتیمتر)	وزن (کیلوگرم)	شاخص توده بدن (کیلوگرم/مترمربع)
درونگرا	پیش آزمون	۱۷۸/۷۲ ± ۶/۲۸	۶۳/۶۴ ± ۶/۴۸	۲۰/۰۲ ± ۲/۶۸
	پس آزمون	۱۷۸/۶۴ ± ۴/۲۳	۶۱/۵۲ ± ۳/۹۵	۱۹/۶۳ ± ۱/۴۷
برونگرا	پیش آزمون	۱۷۸/۵۱ ± ۷/۹۲	۶۲/۷۶ ± ۴/۰۸	۲۰/۵۱ ± ۱/۵۳
	پس آزمون	۱۷۷/۴۹ ± ۵/۷۳	۵۹/۶۱ ± ۵/۱۱	۱۹/۹۳ ± ۱/۳۴
مقادیر P				
	۰/۴۶	۰/۷۷	۰/۳۹	۰/۱۹

بزرگی موج EMG با استفاده از مقادیر مطلق میانگین سیگنال های اصلاح شده در بازه های زمانی ۱ ثانیه محاسبه شد. به همین ترتیب میانگین توان فرکانسی در بازه های زمانی ۱ ثانیه ای از سیگنال های سطحی پوستی استخراج گردید. جهت محاسبه بزرگی موج EMG و میانگین توان فرکانسی در طول حداکثر انقباض ارادی، سیگنال های ثبت شده در بازه های زمانی ۱ ثانیه ای برای مدت ۵ ثانیه محاسبه گردید. برای تجزیه و تحلیل داده ها از روش واریانس چندطرفه با توجه به متغیرهای وابسته استفاده شد.

جدول ۴- تغییرات میانگین طیف فرکانسی و بزرگی موج

الکترومیوگرافی عضله چهارسر ران برای هر ۲ گروه درونگرا و برونگرا

متغیر	مجموع مربعات	درجه آزادی	F	Sig
میانگین طیف فرکانسی	۳۱۶۲۸۵/۳۸	۱۱	۳۵۸۲/۰۲	۰/۰۰۰۱
بزرگی موج الکترومیوگرافی	۳۶۳۶۴/۱۵۰	۱۱	۱۱۴۵/۷	۰/۰۰۱

جدول ۵- تغییرات میانگین طیف فرکانسی و بزرگی موج الکترومیوگرافی مرتبط به جلسات تست گیری

روز	میانگین	انحراف معیار	کرانه پایین	کرانه بالا
میانگین طیف فرکانسی	پیش از تمرین	۱۵/۶۱۸	۱/۰۰۴	۱۷/۸۵۴
	بعد از تمرین	۴۱/۸۷۹	۱/۱۵۸	۴۴/۵۱۹
بزرگی موج الکترومیوگرافی	پیش از تمرین	۱۵/۶۱۸	۱/۰۰۴	۱۷/۸۵۴
	بعد از تمرین	۴۱/۸۷۹	۱/۱۵۸	۴۴/۵۱۹

تغییرات بزرگی موج الکترومیوگرافی عضله چهارسر ران بعد از ۸ هفته تمرین مقاومتی برونگرا و درونگرا تغییرات معنادار داشته است. در هر دو گروه برونگرا و درونگرا بزرگی موج الکترومیوگرافی عضله چهارسر ران بطور معنا داری افزایش یافته است.

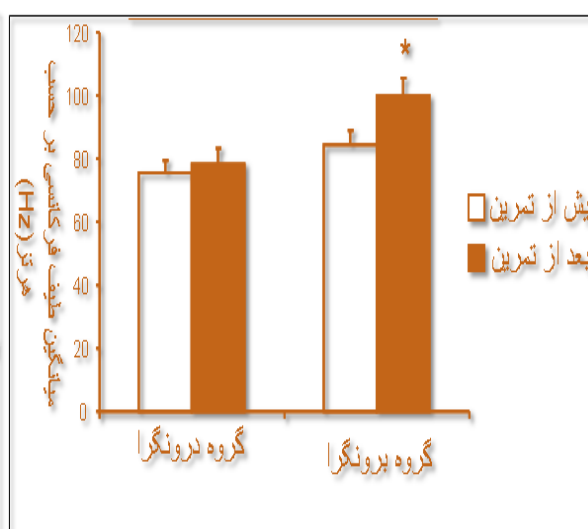
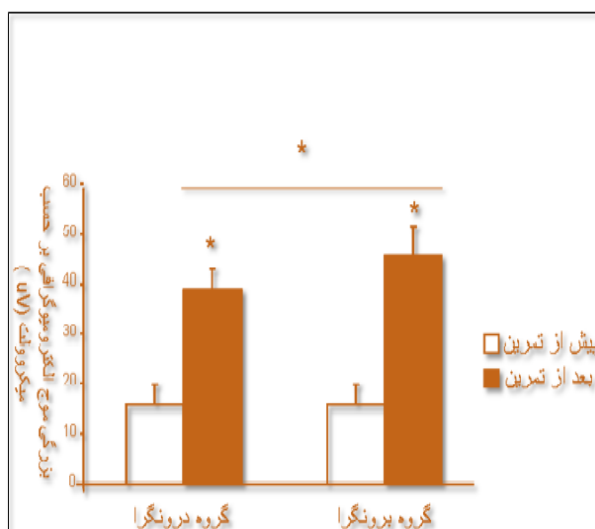
داده های جداول ۴ و ۵ نشان می دهند که داده های مربوط به تغییرات میانگین طیف فرکانسی عضله چهارسر ران بعد از ۸ هفته تمرین مقاومتی برونگرا و درونگرا تغییرات معنادار داشته است. در هر دو گروه برونگرا و درونگرا میانگین طیف فرکانسی عضله چهارسر ران بطور معنا داری افزایش یافته است. همچنین نتایج نشان می دهند که داده های مربوط به

جدول ۶- مقایسات تغییرات بین گروهی میانگین طیف فرکانسی و بزرگی موج الکترومیوگرافی عضله چهار سر ران

متغیر	گروه تمرینی	پیش از تمرین		بعد از تمرین		انحراف معیار	کرانه پایین	کرانه بالا	
		میانگین	میانگین	میانگین	میانگین				
بزرگی موج الکترومیوگرافی	درونگرا	۷۵/۸۱	۸۴/۶۸	۴/۳۱	۳/۸۵	۷۱/۵۲	۸۳/۴	۸۵/۸	*
	برونگرا	۷۸/۳	۱۰۰/۲۷	۵/۵	۵/۰۸	۷۰/۸۰	۹۴/۱	۱۰۶/۴	
بزرگی موج الکترومیوگرافی	درونگرا	۱۵/۶۸۷	۳۸/۴۸۴	۴/۲	۴/۲	۱۲/۸۳	۳۵/۳	۴۱/۶	*
	برونگرا	۱۵/۵۴	۴۵/۲۷	۶/۲۱	۴/۰۶	۱۲/۵۲	۴۰/۶	۴۹/۸	

میزان افزایش بزرگی موج الکترومیوگرافی در عضله چهار سر ران بعد از ۸ هفته تمرین برونگرا بطور معناداری بیشتر از درونگرا است.

داده های جدول ۶ میزان افزایش میانگین طیف فرکانسی در عضله چهار سر ران بعد از ۸ هفته تمرین برونگرا بطور معناداری بیشتر از درونگرا است. همچنین این تغییرات در



شکل ۳- مقایسه میانگین طیف فرکانسی و بزرگی موج الکترومیوگرافی

سر ران گروه برونگرا بطور معناداری بیشتر از گروه درونگرا است.

عضله چهار سر ران شکل ۳ نشان می دهد که در هر دو گروه برونگرا و درونگرا میانگین طیف فرکانسی عضله چهار سر ران بعد از ۸ هفته تمرین بطور معناداری افزایش یافته است. با این حال میزان افزایش میانگین طیف فرکانسی در عضله چهار سر ران گروه برونگرا بطور معناداری بیشتر از گروه درونگرا است. همچنین در هر دو گروه برونگرا و درونگرا بزرگی موج الکترومیوگرافی عضله چهار سر ران بعد از ۸ هفته تمرین بطور معناداری افزایش یافته است. با این حال میزان افزایش بزرگی موج الکترومیوگرافی در عضله چهار

نتیجه گیری

هدف اصلی این پژوهش بررسی و مقایسه تغییرات بزرگی موج الکترومیوگرافی و میانگین طیف فرکانسی عضله چهار سر ران بعد از ۸ هفته تمرینات درونگرا و برونگرا بود. نتایج تحقیق حاضر نشان داد که در هر دو گروه تمرینی برونگرا و درونگرا فعالیت الکترومیوگرافی عضله چهار سر ران متناسب با میزان تنش عضلانی توسعه یافته در طی اجرای

حداکثر انقباض ارادی افزایش یافت. اگرچه هر دو برنامه ی تمرینی قدرتی درون گرا و برون گرا حداکثر قدرت عضلانی را در طی اجرای حداکثر انقباض عضلانی بیشینه افزایش دادند و این افزایش در حداکثر قدرت عضلانی توأم با افزایش در فعالیت های الکترومیوگرافی وابسته به آن بود؛ با این حال میزان افزایش هم در قدرت عضلانی و هم در فعالیت های الکترومیوگرافی وابسته به آن در گروه تمرینی برون گرا به طور معناداری بیشتر از گروه تمرینی درون گرا بود. این برتری تمرینی برون گرا در افزایش حداکثر قدرت عضلانی ممکن است مربوط به ویژگی های منحصر به فرد نوع انقباض عضلانی در این نوع تمرینات باشد. مطالعات قبلی گزارش کرده اند که فعالیت های کورتیکال مغزی در طی انقباضات عضلانی برون گرا به طور قابل ملاحظه ای بزرگ تر از فعالیت های کورتیکال مغزی در طی انقباضات عضلانی درون گرا است. این مطالعات فعالیت تند انقباض کورتیکال مغزی در طی انقباضات برون گرا را به پیچیدگی این نوع انقباضات نسبت داده اند (۱۶). به علت اینکه در طی اجرای انقباضات برون گرا، عضله ضمن تولید تنش بیشتر در معرض کشش قرار می گیرد، بنابراین فرد به طور مداوم سعی دارد تا میزان کشش عضلات توسعه یافته را متناسب با کشش عضلانی ایجاد شده تنظیم کند و بنابراین فعالیت های کورتیکال مغزی بالایی را می طلبد تا این تناسب طول و تنش عضلانی در طول انقباض حفظ گردد. این تنظیم تناسب طول و تنش عضلانی جهت جلوگیری از آسیب های عضلانی ضروری است (۱۷).

برتری تمرینات برون گرا در توسعه حداکثر قدرت عضلانی نسبت به تمرینات درون گرا ممکن است به فرایند به کار گیری واحدهای حرکتی در این نوع انقباض نیز مربوط باشد (۱۲). بر طبق اصل اندازه در انقباض عضلانی درون گرا و ایزومتریک معمولاً ابتدا واحدهای حرکتی کند انقباض درگیر می شوند و واحدهای حرکتی تند انقباض در انتهای انقباض زمانی جایی که واحدهای کند انقباض قبلاً بکار گرفته شده خسته شده اند بکار گرفته می شوند. این استراتژی

عصبی باعث می شود تا واحدهای حرکتی قبلاً استفاده شده وارد فاز استراحت شوند و واحدهای حرکتی جدید استفاده گردند و بدین ترتیب از آسیب به واحد حرکتی جلوگیری می کند (۵). استراتژی سیستم عصبی مرکزی در به کار گیری واحدهای حرکتی در طی انقباضات برون گرا عکس دو نوع انقباض درون گرا و ایزومتریک است. بدین معنی که در ابتدای انقباض برون گرا معمولاً واحد های حرکتی تند انقباض بکار گرفته می شوند. به کار گیری مکرر واحدهای حرکتی تند انقباض در ابتدای انقباض عضلانی در طی انقباض های برون گرا باعث می شود تا آستانه پتانسیل عمل این واحدهای حرکتی تغییر پیدا کرده و فرایند به کار گیری آنها در طی فازهای اولیه حرکات انفجاری (معمولاً ۱۰۰ میلی ثانیه ابتدای انقباض) تسهیل گردد (۱۷). تسهیل در فرایند به کار گیری واحدهای حرکتی تند انقباض معمولاً در ابتدای انقباض عضلانی جهت اجرای حرکت انفجاری درگیر می شوند، می توانند میزان نیروی انفجاری یا توان عضلانی را جهت انجام کار بهبود ببخشند؛ زیرا واحدهای حرکتی تند انقباض دارای سرعت هدایت پتانسیل عمل بالاتری بوده و عمدتاً مسئول اصلی تولید نیرو یا توان عضلانی در فازهای اولیه ی انقباض هستند (۴).

مکانیسم احتمالی دیگر برای برتری انقباضات عضلانی جهت توسعه حداکثر قدرت عضلانی ممکن است به تحریک شدید دوک های عضلانی در درون عضلات اسکلتی مربوط باشد. زمانی که عضله در طی انقباض برون گرا تحت کشش شدید قرار می گیرد معمولاً دو انتهای دوک های عضلانی به موازات تارهای عضلانی شدیداً کشیده شده و قسمت مرکزی دوک عضلانی شدیداً تحریک می گردد که منجر به صدور پتانسیل عمل مکرر به طرف سیستم عصبی مرکزی می گردد. یک افزایش قابل ملاحظه صدور و ارسال پتانسیل عمل به طرف سیستم عصبی مرکزی باعث افزایش فعالیت های کورتیکال در پاسخ به دوک عضلانی جهت کنترل شدت انقباض می گردد. این نوع ارتباطات بین دوک عضلانی و کرتکس حرکتی می تواند سازگاری های مناسبی را بین کرتکس و

نورون حرکتی مربوط ایجاد کند و فرایند به کار گیری آن‌ها را در طی انقباضات عضلانی تسهیل نماید (۱۷).

همچنین فرکانس توان میانه نیز بعد از تمرینات قدرتی درون‌گرا و برون‌گرا در طی حداکثر انقباض ارادی به‌طور معناداری نسبت به مرحله پیش تمرین در هردو عضله پهن داخلی و پهن خارجی افزایش یافت. افزایش در فرکانس توان میانه ممکن است مربوط به افزایش سرعت هدایت پتانسیل عمل تارهای عضلانی بعد از تمرینات قدرتی باشد. این افزایش احتمالاً مربوط به سازگاری‌های عصبی - عضلانی است که معمولاً در نتیجه‌ی تمرینات قدرتی در محل اتصال عصبی عضلانی رخ می‌دهد. از آنجایی که سیستم عصبی مرکزی در طی تمرینات قدرتی برون‌گرا معمولاً واحدهای حرکتی تند انقباض را درگیر می‌کند (۳). استخدام و به کار گیری مکرر این واحدهای حرکتی معمولاً آستانه پتانسیل عمل آن‌ها را پایین آورده و فرایند به کار گیری آن‌ها را تسهیل می‌نماید. واحدهای حرکتی تند انقباض دارای سرعت انتشار پتانسیل عمل بالاتر و همچنین فرکانس صدور پتانسیل عمل بزرگ‌تری بوده که به نوبه خود باعث تولید تنش عضلانی بزرگ‌تر و فرکانس توان میانه بالاتری می‌گردد. هر نوع تغییر در فرکانس میانگین، به تغییراتی در سرعت هدایت تار عضلانی و فرکانس شلیک واحدهای حرکتی، دو عامل مهم و تعیین کننده در سازگاری‌های عصبی - عضلانی، بستگی دارد که از طریق EMG درون عضلانی سنجیده می‌شوند (۷). در تحقیق حاضر، افزایش در میانگین فرکانس توان عضله پهن خارجی، به‌خصوص در تمرینات برون‌گرا، موید افزایش سرعت هدایت تار عضلانی و فرکانس شلیک واحدهای حرکتی در این تمرین می‌باشد. به بیانی دیگر، هر چه بار سنگین‌تر و حرکت انفجاری‌تر باشد، تارهای FT بیشتری فراخوان شده و واحدهای حرکتی بیشتری در آن حرکت استفاده می‌شوند. گرچه در تحقیق حاضر، تغییرات در میانگین فرکانس توان عضله پهن داخلی بین بارهای مختلف معنی دار نبود، اما افزایش در میانگین

فرکانس توان را در بارهای مختلف به‌خصوص بار سنگین می‌توان مشاهده کرد که البته این تغییرات به اندازه افزایش در میانگین فرکانس توان عضله پهن خارجی نبود؛ اما به نوعی می‌تواند تأثیر بار سنگین‌تر را در تمرینات مقاومتی بر فعالیت عصبی - عضلانی ورزشکاران تفسیر نماید. همچنین، تغییرات کمتر در عضله پهن داخلی نسبت به پهن خارجی را نیز همان‌طور که قبلاً اشاره شد، می‌توان به درصد تارهای FT کمتر در این عضله نسبت داد.

همچنین در راستای نتایج پژوهش پیشنهاد می‌شود:

- به‌عنوان بهترین و موثرترین روش برای افزایش قدرت و توان عضلانی پیشنهاد می‌شود که تمرینات مقاومتی - توانی با تکرار کم و بار بالا و به صورت انفجاری انجام گیرد تا بالاترین سازگاری عصبی عضلانی و عملکردی در غیر ورزشکاران و ورزشکاران ایجاد شود.
- چون این تحقیق بر روی آزمودنی‌های تمرین نکرده انجام گرفته است، لذا ارائه تمرینات مقاومتی - توانی در این فصلهای تمرینی ورزشکاران مهم می‌باشد؛ لذا به مربیان توصیه می‌شود که جهت نتیجه گرفتن مؤثر، تمرینات مقاومتی - توانی را به‌عنوان یک برنامه تمرینی مهم در فصول تمرینی، برنامه ریزی و طراحی نمایند.
- با توجه به اینکه تمرینات مقاومتی - توانی بهترین برنامه تمرینی برای افزایش توان و قدرت ورزشکاران می‌باشد؛ لذا به مربیان توصیه می‌شود که این نوع تمرینات را با بار بیشینه بیشتر از (۸۰ درصد IRM) و سرعت بالا انجام دهند.
- مشکل اصلی در تحقیق حاضر، گرفتن سیگنال در حین انجام عمل اکستنشن زانو در حرکت روی پا می‌باشد؛ لذا توصیه می‌شود چنین تحقیقی با گرفتن سیگنال از عضلات باز کننده زانو طی عمل حداکثر انقباض ارادی بیشینه انجام گیرد.

References

1. Schoenfeld, B.J. (2010). The mechanisms of muscle hypertrophy and their application to resistance training. *Journal of Strength & Conditioning Research*, 2857–2872.
2. Aagaard, P., Bojsen-Moller, J., Lundbye-Jensen, J. (2020). Perspectives for progress in the assessment of neuroplasticity with strength training. *Exerc. Sport Sci. Rev.* 48, 151–162.
3. yazdazar, H., hedayatpour, N., Sardroodan, M. (2020). The effect of different intensities of eccentric and concentric contraction on the pattern of the quadriceps synergistic muscles activity. *Journal of Sabzevar University of Medical Sciences*, 27(4), 534-540.
4. Abdi, N., Hamedinia, M.R., Izanloo, Z., & Hedayatpour, N. (2019). The effect of linear and daily undulating periodized resistance training on the neuromuscular function and the maximal quadriceps strength. *Balt J Health Phys Activ*, 11, 45-53. <https://doi.org/10.29359/BJHPA.11.1.05>.
5. Bagheri, T., Abedi, B., Hedayatpour, N. (2020). Effects of 12 Weeks Concentric and Eccentric Resistance Training on Neuromuscular Adaptation of Quadriceps Muscle. *Journal of Rehabilitation Sciences & Research*, 7(4), 161-166.
6. Mazani, AA, Hamedinia, MR, Haghighi, AH, Hedayatpour, N. (2018). The effect of high speed strength training with heavy and low workloads on neuromuscular function and maximal concentric quadriceps strength. *J Sports Med Phys Fitness*, 58:428-434.
7. Vincent, K. R., & Vincent, H. K. (2020). Concentric and Eccentric Resistance Training Comparison on Physical Function and Functional Pain Outcomes in Knee Osteoarthritis: A Randomized Controlled Trial. *American journal of physical medicine & rehabilitation*, 99(10), 932–940. <https://doi.org/10.1097/PHM.0000000000001450>.
8. Martinez-Valdes, E., Farina, D., Negro, F., Del Vecchio, A., & Falla, D. (2018). Early Motor Unit Conduction Velocity Changes to High-Intensity Interval Training versus Continuous Training. *Medicine and science in sports and exercise*, 50(11), 2339–2350.
9. Del Vecchio, A, Negro, F, Felici, F, Farina, D. (2018). Distribution of muscle fibre conduction velocity for representative samples of motor units in the full recruitment range of the tibialis anterior muscle. *Acta Physiol (Oxf)*, 222(2).
10. Yousif, H.A., Zakaria, A., Rahim, N.A., Salleh, A.F., Mahmood, M., Alfarhan, K.A., Kamarudin, L.M., Mamduh, S.M., Hasan, A.M., & Hussain, M.K. (2019). Assessment of Muscles Fatigue Based on Surface EMG Signals Using Machine Learning and Statistical Approaches: A Review. *IOP Conference Series: Materials Science and Engineering*, Volume 705, 5th International Conference on Man Machine Systems 26–27 August 2019, Pulau Pinang, Malaysia.
11. Balshaw, T.G., Massey, G.J., Maden-Wilkinson, T.M., Lanza, M.B., Folland, J.P. (2019). Neural adaptations after 4 years vs 12 weeks of resistance training vs untrained. *Scand. J. Med. Sci. Sports* 29, 348–359.
12. Akbari, R., Yaghoubi, A. (2021). Investigating the Effects of Eccentric and Concentric Resistance Training on Action Potential Conduction Velocity of Quadriceps Muscle Fibers. *Journal of Applied Health Studies in Sport Physiology*, 8(2), 102-108.
13. Afsharnezhad, T., Amani, A., Khorsandi, M., Safar Zadeh, S. (2018). The effects of 8-weeks unilateral resistance training on strength, time to task failure, and synergist co-activation of elbow flexor Muscles in trained and untrained limbs. *Journal of Applied Health Studies in Sport Physiology*, 5(1), 28-36.
14. Zeigham Janani, M, Yaghoubi, A, Younessi Heravi, MA. (2021). Effects of Concentric and Eccentric Strength Training on Electromyography Activity of the Knee Agonist–Antagonist Muscles. *Journal of Kerman University of Medical Sciences*, 28(5): 478-485.
15. Watanabe, K., Sakai, T., Kato, S., Hashizume, N., Horii, N., Yoshikawa, M., Hasegawa, N., Iemitsu, K., Tsuji, K., Uchida, M., Kanamori, M., & Iemitsu, M. (2020). Conduction Velocity of Muscle Action Potential of Knee Extensor Muscle During Evoked and Voluntary Contractions After Exhaustive Leg Pedaling Exercise. *Frontiers in physiology*, 11, 546. <https://doi.org/10.3389/fphys.2020.00546>.
16. Fleck, S.J., Kraemer, W. (2014). Designing Resistance Training Programs. *Human Kinetics*, 4(3): 236-238.
17. Hedayatpour, N, Falla, D. (2015). Physiological and Neural Adaptations to Eccentric Exercise: Mechanisms and Considerations for Training. *Biomed Res Int*, 2015:193741.

*Original Article***The effect of eccentric and concentric resistance training on quadriceps neuromuscular adaptations**

Received: 23/07/2022 - Accepted: 13/09/2022

Fatemeh Azizi Ghouchan¹
 Nosratollah Hedayatpour^{2*}
 Sadegh Cheragh-Birjandi³
 Zahra IZanloo⁴

¹ Ph.D Student Department Physical Education and Sport Sciences, Bojnord Branch, Islamic Azad University, Bojnord, Iran.

² Associate Professor, Department Physical Education and Sport Sciences, University of Bojnord, Bojnord, Iran, visiting professor, Department of sport sciences, Physiology, Bojnord Branch, Islamic Azad University, Bojnord, Iran.

³ Assistant Professor, Department Physical Education and Sport Sciences, Bojnord Branch, Islamic Azad University, Bojnord, Iran.

⁴ Assistant Professor, Department Physical Education and Sport Sciences, University of Bojnord, Bojnord, Iran, visiting professor, Department Physical Education and Sport Sciences, Bojnord Branch, Islamic Azad University, Bojnord, Iran.

Email: n.hedayatpour@ub.ac.ir

Abstract

Introduction: The aim of this study was to investigate the effect of two types of introverted and extroverted resistance training programs on neuromuscular adaptations (amplitude of electromyographic waves and mean frequency spectrum) of the quadriceps muscle.

Methods: For this purpose, 24 subjects including non-athlete boys in the age range of 19 to 27 years in Bojnord were randomly divided into two groups: eccentric (12 people) and concentric (12). The eccentric exercise group performed knee flexion with one leg at 150% 1RM to the limit of fatigue and the concentric exercise group performed knee extension with one leg at 75% 1RM to the limit of fatigue for 8 weeks. Surface electromyographic signals were measured and recorded before and after eight weeks of training for both groups. Multivariate analysis of variance (M-ANOVA) was used to examine changes in EMG variables before and after training sessions, muscle and training group as dependent variables.

Results: Multivariate analysis of variance showed that the average frequency spectrum increase in the quadriceps muscle after 8 weeks of extroverted training is significantly higher than that of introverted. Also, these changes in the increase in electromyographic wave magnitude in the quadriceps muscle after 8 weeks of extroverted training are significantly more than introverted.

Conclusion: In general, the eccentric exercise group showed a greater increase in electromyographic indices compared to the concentric exercise group, which is probably related to the application of central nervous system mechanisms to eccentric contractions.

Keywords: Eccentric Training, Concentric Training, Neuromuscular Adaptation, Electromyography.

Acknowledgement: There is no conflict of interest